

MA·RA

Välitystalous – tasapuoliset kilpailuolosuhteet

30.6.2016 Timo Lappi

Välitystalous ilmiönä

- Airbnb:lle ja muulle välitystaloudelle tyypillisiä piirteitä:
 - Verkko jakamislustana
 - Toimialaa koskevan erityislainsäädännön noudattamatta jättäminen tai ainakin vastuun siirtäminen pois jakamislustan tarjoajalta (vrt. esimerkiksi Lomarengas Oy, joka vastaa verojen tilittämisestä ja kuluttajansuojasta)
 - Jakamislustan tarjoaja ei vastaa palvelun sisällöstä kuluttajalle
→ **kuka vastaa ja miten?**
 - Jakamislustan tarjoaja ei vastaa verojen keräämisestä asiakkailta eikä niiden tilittämisestä veronsaajille
 - Toiminta on otollista verojen välttelylle
→ **vähentää verojärjestelmän piirissä olevien palvelujen kysyntää**
 - Vähentää työehtosopimusjärjestelmän piirissä tehtävää työtä → syntyy todellisia silpputöitä
 - Toimijat usein suuria monikansallisia yrityksiä
→ **komissio ja liikevoitto verotetaan muualla kuin Suomessa**
 - Palvelujen tarjonta ammattimaistuu

Kotimajoitus on välitystaloutta

- Kotimajoitus kuvataan usein yksityishenkilön vähäisenä toimintana: asunnon omistaja matkustaa ulkomaille ja vuokraa sen ajaksi asuntonsa Suomeen tulevalle matkailijalle
- Tosiasiassa kotimajoitus kasvaa nopeasti ja samalla ammattimaistuu:
 - Yhdysvalloissa tehdyn tutkimuksen mukaan Airbnb:n tuotoista lähes 40 prosenttia tulee omistajilta, joilla on kaksi tai useampi majoituskohdetta*
 - Saman tutkimuksen mukaan lähes 30 prosenttia Airbnb:n liikevaihdosta muodostuu majoituskohteista, jotka ovat vuokrattavissa yli 360 vuorokautta vuodessa
 - Berliinissä 24 000 Airbnb ja vastaavaa asuntoa, joista 15 000 on majoituskäytössä jatkuvasti

Kotimajoitus on liiketoimintaa

- Suomessa on huhtikuun alussa 2016 yhteensä 2 166 kotimajoituskohdetta*
- Tanskassa on jo 15 000 kotimajoituskohdetta
- Barcelonassa yksityisen majoituksen kapasiteetti on suurempi kuin hotellien kapasiteetti

Miten EU ja Suomi suhtautuvat välitystalouteen?

- **EU:n komissio:** A European agenda for the collaborative economy (2.6.2016)
 - Myönteinen suhtautuminen välitystalouteen: tuo työtä ja talouskasvua, jos se kehittyy vastuullisella tavalla
 - Riski, että sääntelyn harmaata aluetta käytetään yhteiskunnan intressien mukaisen sääntelyn kiertämiseen
 - Komissio neuvoo jäsenvaltioita uudelleen tarkastelemaan, yksinkertaistamaan ja ajanmukaistamaan markkinoille pääsyä koskevia säännöksiä
 - Kuluttajan asemassa oleville palvelujen tarjoajille ei tule asettaa kohtuuttomia tietojenantovelvoitteita eikä muuta hallinnollista taakkaa → **komissio näyttää puoltavan ammattimaisen toiminnan sääntelyä**

Miten EU ja Suomi suhtautuvat välitystalouteen?

- Jäsenvaltioita kehoitetaan kehittämään verojen keräämistä käyttämällä hyväksi jakamislustojen harjoittajille jäävää tietoa
- Jäsenvaltioita kehoitetaan arvioimaan verolainsäädäntöä siten, että samaa palvelua ammattimaisesti harjoittavilla on samanlainen sääntely
- Euroopan tulee ottaa hyöty digitalisaatiosta, mutta samalla turvata tasapuoliset työolosuhteet ja riittävä kuluttajansuoja

— Suomessa liikennekaari:

- Ei-ammattimaisen toiminnan käsite: alle 10 000 euroa edeltävällä 12 kuukauden ajanjaksolla → LK:ta ei sovelleta
- Ketjuttaminen ja muut välitystalouden muodot?

Miten EU ja Suomi suhtautuvat välitystalouteen?

- Päätöksentekijät suhtautuvat välitystalouteen myönteisesti
→ **perustelu: leviämistä ei voida kuitenkaan estää**
- Välitystalouden ja perinteisten toimialojen välinen tasapuolinen kilpailutilanne ei ole saanut riittävästi huomiota
- Välitystalouden kysyntä-, työllisyys- ja verokertymävaikutuksiin ei kiinnitetä riittävästi huomiota
 - Hotellien ja hostellien palvelujen kysyntä vähenee, mikä johtaa vähenevään työllisyyteen (ainakin verojärjestelmän ja työehtosopimusten piirissä) sekä verotulojen vähenemiseen. Aika näyttää, miten vaikuttaa hotelli-investointeihin
 - Kun verotulot vähenevät, miten verotuloja saadaan lisää
→ **onko ratkaisuna perinteisten toimialojen arvonlisäverojen korottaminen?**

Miten ammattimaiseen kotimajoitukseen suhtaudutaan ulkomailla?

- Ulkomailla ammattimainen kotimajoitus on nostanut esiin ongelmia:
 - Barcelonassa ja Pariisissa asukkaat nousseet barrikadeille asuntojen hintojen ja vuokrien nousun sekä häiritsevien turistien vuoksi
 - Ruotsissa prostituutio on siirtynyt yksityisen ammattimajoituksen piiriin
 - Brysselissä ja Berliinissä Airbnb-toimintaa on rajoitettu lainsäädännöllä selvästi

Kuva: Marta Perez / EPA

MaRa vaatii tasapuolisia kilpailuolosuhteita – ei vastusta

1. Samanlaista toimintaa täytyy säännellä samalla tavalla (esim. hotelleille mahdollisuus ostaa asuinkerrostaloista huoneita majoituskäyttöön)
2. Airbnb siirtyy yhä ammattimaisempien majoitustoiminnan harjoittajien jakelukanavaksi
3. Minimivaatimuksena on, että Airbnb:n tulee ottaa vastuun verojen tilittämisestä (vrt. Viron liikennekaari)
4. Über ja Airbnb eivät maksa komissiostaan eikä liikevoitostaan euroakaan veroja Suomeen
5. Airbnb nostaa asuntojen hintoja ja vaikeuttaa työvoiman saamista isommissa kaupungeissa
6. Airbnb vähentää työpaikkoja ja verotuloja sekä näivettää kasvaessaan oikeat majoitustoiminnan investoinnit